

28.6.2017

VLN:n lausunto: Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä erityispalveluista

Liikuntaneuvosto pitää ensiarvoisen tärkeänä, että vammaislain uudistamisen yhteydessä pidetään huoli vammaisten mahdollisuuksista osallistua kulttuurielämään, virkistys- ja vapaa-ajantoimintaan sekä liikuntaan ja urheiluun. Vammaisliikkujan liikuntaan liittyy paljon tukitoimia, joihin vammaispalvelut voivat merkittävästi vaikuttaa. Näitä ovat mm. avustajien tarpeellinen tuntimäärä liikuntaan, liikuntaan tarvittavien apuvälineiden myöntäminen, tarvittavien kuljetuspalveluiden järjestäminen.

Arviolta noin miljoona suomalaista ei kykene vamman, sairauden, toimintakyvyn heikentymisen tai sosiaalisen tilanteen vuoksi osallistumaan yleisesti tarjolla oleviin liikunta- ja urheilupalveluihin ja -toimintoihin. Vammaisliikuntajärjestö VAU:n liikuntatoiminnassa on mukana noin 70 000 jäsentä.

Liikuntalain (2015) mukaisesti vammaisten oikeudet liikuntaan ja urheiluun ovat yhdenvertaisia muiden kansalaisten kanssa. Tämä pitää sisällään valtavirtaistamisen periaatteen sekä myös kohdennetut toimenpiteet. YK:n vammaisten oikeuksien ratifiointi (2016) velvoittaa julkisia toimia varmistamaan vammaisten henkilöiden oikeuden osallistua yhdenvertaisesti muiden kanssa kulttuurielämään ja toteuttamaan kaikki asianmukaiset toimet varmistaakseen, että:

- a) vammaisilla henkilöillä on mahdollisimman laaja osallistumismahdollisuus kaikille suunnattuun urheilutoimintaan kaikilla tasoilla;
- b) vammaisilla henkilöillä on mahdollisuus järjestää ja kehittää vammaisille erityistä liikunta- ja urheilu- sekä virkistystoimintaa sekä osallistua siihen, ja tätä varten kannustetaan asianmukaisten voimavarojen, ohjauksen ja koulutuksen järjestämistä vammaisille henkilöille yhdenvertaisesti muiden kanssa;
- c) vammaisilla henkilöillä on mahdollisuus päästä liikunta-, urheilu-, virkistys- ja matkailupaikkoihin;
- d) vammaiset lapset voivat yhdenvertaisesti muiden lasten kanssa osallistua leikki-, virkistys-, vapaa-ajan- ja urheilutoimintaan, mukaan lukien koulujärjestelmässä tarjottava toiminta;
- e) vammaiset henkilöt saavat palveluja virkistys-, matkailu-, vapaa-ajan ja urheilutoimintojen järjestäjiltä.

Valtion liikuntaneuvosto pitää erityisen tärkeänä, että vammaislain uudistamisen yhteydessä pidetään huoli vammaisten mahdollisuuksista osallistua kulttuurielämään, virkistys- ja vapaa-ajantoimintaan sekä liikuntaan ja urheiluun. Vammaisliikkujan liikuntaan liittyy paljon tukitoimia, joihin vammaispalvelut voivat merkittävästi vaikuttaa. Näitä ovat mm. avustajien tarpeellinen tuntimäärä liikuntaan, liikuntaan tarvittavien apuvälineiden myöntäminen, tarvittavien kuljetuspalveluiden järjestäminen. Vammaisten liikuntaa ohjaavien ja avustavien kouluttautumiseen on myös syytä kiinnittää huomiota. Vammaisille suunnattu liikuntatoiminta edistää vammaisten henkilöiden elämisen laatua merkittävästi ja liikuntaneuvosto toivoo vammaispalvelulakiin selkeitä myönnytyksiä liikunnallisten apuvälineiden myöntämiseksi.

Valtion liikuntaneuvoston lakisääteisenä tehtävänä on arvioida valtionhallinnon toimenpiteiden vaikutuksia liikunnan alueella. Liikuntaneuvoston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvojaosto seuraa jatkuvalla otteella vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia liikkua, harrastaa liikuntaa sekä kehittyä huippu-urheilijaksi. Liikuntaneuvosto on käynnistämässä kokonaisarviointia, jossa tuotetaan kokonaiskuva valtionhallinnon toimialojen (mm. liikunta-, sosiaali- ja terveys, ympäristö-, ja koulutuspolitiikka) toimenpiteistä liikkumis- ja toimintaesteisten arkiliikunnan,

liikunnan ja huippu-urheilun edistämisessä. Arviointi sisältää vammaisten henkilöiden liikkumisen, liikunnan ja huippu-urheilun osa-alueet.

Tapio Korjus
valtion liikuntaneuvoston puheenjohtaja

Minna Paajanen
valtion liikuntaneuvoston pääsihteeri

Hanna Kosonen
kansanedustaja, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvojaoston pj

Toni Piispanen
yhdenvertaisuus- ja tasa-arvojaoston suunnittelija